

МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ

Дана стаття присвячена дуже важливому та актуальному питанню сьогодення – процесу впровадження реформ в Україні. Проаналізовано нормативно-правову базу щодо створення та функціонування в Україні Ради донорів – Координаційну раду з впровадження пріоритетних реформ та реалізації спільних проектів міжнародної технічної допомоги. За результатами проведеного дослідження доведено, що процес реформ в Україні запущено саме завдяки міжнародній донорській підтримці. Зокрема, надаються послуги щодо розробки місцевих стратегій розвитку, відновлюються об'єкти соціальної та комунальної інфраструктури, здійснюється підтримка фермерських господарств та малого бізнесу, відкриваються Центри надання адміністративних послуг. Крім того, окреслено й питання які потребують подальшого опрацювання, якими є методологія та процедура оцінки ефективності реалізації проектів матеріально технічної допомоги в Україні.

Ключові слова: реформи; місцеве самоврядування; децентралізація; донорська підтримка.

Вступ: У квітні 2014 року Кабінетом Міністрів України була затверджена концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні [2], схваленням якої фактично стартувала так звана реформа децентралізації влади, завданням якої було:

- зменшити диспропорції системи адміністративно-територіального устрою, що були сформовані ще за радянських часів і передбачали надмірну централізацію повноважень, фінансових, матеріальних та інших ресурсів;
- побороти економічну неспроможність переважної більшості територіальних громад, органів місцевого самоврядування щодо здійснення власних і делегованих повноважень;
- провести чіткий розподіл повноважень між рівнями, органами та посадовими особами місцевого самоврядування;
- збільшити об'єм ресурсів у бюджетах розвитку територіальних громад для інвестицій у інфраструктуру;
- налагодити ефективне використання ресурсів комунальної власності і земельних ресурсів громад;
- розвинути незалежний суспільний сектор соціальних ініціатив і соціальної економіки з виробництва соціальних, культурних, побутових, інформаційних та інших послуг для населення.

Не вирішені та гострі питання. Це складна і по суті і в частині впровадження реформа, оскільки вона

має докорінно змінити систему управління, яка формувалась протягом десятиліть, і особливо ускладнює ситуацію той факт, що ми маємо знайти прихильників реформи серед діючої ланки управлінців всіх рівнів, які в результаті цієї реформи втрачають повноваження та владу.

Метою статті є: довести, що впровадження й прискорення реформ в Україні можливо лише за потужної допомоги з боку міжнародного співтовариства.

Основний матеріал. Зрозуміло, що по при активну участь перших осіб влади: Президента України, Прем'єр-міністра України, Віце-прем'єр-міністра України – міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, який відповідає за координацію в реалізації реформи, профільних міністрів та заступників міністрів, які відповідають за розробку політики секторальної децентралізації, губернаторів, які відповідають за імплементацію реформи в регіонах та безпосередньо голів новоутворених об'єднаних територіальних громад, **реалізація реформи без потужної допомоги з боку міжнародного співтовариства давалась би значно важче.**

На сьогодні в Україні реалізується велика кількість проектів матеріально-технічної допомоги, зокрема на підтримку реформи децентралізації влади та місцевого самоврядування і регіональний розвиток Україні активно діють більше 60 проектів, реалізуючи

різноманітні програми підтримки на більше, ніж 300 млн євро.

Очевидним також є і той факт, що без належної координації з боку держави ефективно використовувати ресурси проектів було б неможливим. З цією метою відповідно до статті 14 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» [3], пункту 11 Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 квітня 2014 року № 197 (зі змінами), враховуючи Порядок залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2002 року № 153 (зі змінами) [4], та з метою координації співробітництва з донорською спільнотою щодо впровадження найбільш пріоритетних реформ та реалізації спільних проектів міжнародної технічної допомоги Наказом від 18.11.2015 № 293 Міністерства регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства України було створено Раду донорів – *Координаційну раду з впровадження пріоритетних реформ та реалізації спільних проектів міжнародної технічної допомоги*. До складу Ради донорів увійшли Віце-прем'єр міністр України, заступники міністра Мінрегіону, керівники місій та програм технічного співробітництва.

Рада донорів з питань впровадження реформи з децентралізації в Україні (далі – Рада донорів) має на меті забезпечення регулярної загальної стратегічної координації між Урядом України, представленим передусім Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України (далі – Мінрегіон) та донорськими агенціями, іноземними дипломатичними представництвами в Україні й міжнародними організаціями (далі – Донори), що фінансують та/або впроваджують широкомасштабні програми та проекти, пов'язані з проведенням децентралізації влади в Україні (далі – Реформа).

На операційному рівні Рада донорів:

- узгоджує підходи та стратегії Донорів з підходами та планами реформування, визначеними Урядом України;
- формує платформу для координації зусиль Донорів у підтримці Реформи, зокрема в питаннях тематичного спрямування проектів, їх географічного залучення тощо;
- оцінює хід реалізації Реформи за ключовими показниками (на рівні результату/продукту), визначеними в Матриці результатів впровадження реформи децентралізації в Україні (надалі – Матриця результатів) та у відповідних стратегічних документах Уряду;
- узгоджує цілі та заплановані результати для подальшого впровадження Реформи;
- обговорює будь-які питання, що викликають спільну зацікавленість або занепокоєння, та були визначені Співголовами Ради донорів в результаті консультацій з Робочими групами, та узгоджує можливі спільні дії, спрямовані на вирішення цих питань.

Склад та обов'язки Ради донорів

Рада донорів очолюється спільно Віце-Прем'єр-міністром – Міністром регіонального розвитку, будів-

ництва та житлово-комунального господарства України або Першим заступником Міністра, та представником Донора, що головує у поточному році.

Головуючий донор обирається на наступний рік шляхом голосування на останньому засіданні Ради донорів поточного року.

За взаємною згодою на установчому засіданні Ради донорів, та протягом першого року роботи співголоує представник Швейцарського бюро співробітництва.

Рада донорів складається з представників вищого керівництва Донорів, що фінансують відповідні програми та проекти в сфері децентралізації, місцевого самоврядування та регіонального розвитку України.

Рада донорів скликає засідання не рідше, ніж два рази на рік за ініціативою хоча б одного із Співголів. На засіданнях Донори визначають ключові завдання, спрямовані на підтримку планів Уряду на поточний рік, оцінюють результативність наданої підтримки Реформі в цілому та обговорюють зміни, що впливають на реалізацію міжнародних програм та донорської підтримки, а також забезпечують спільний критичний аналіз і планування на наступний календарний рік.

Список учасників кожного засідання Ради донорів затверджується Співголовами Ради донорів. Співголови мають право запросити на засідання Ради донорів будь-яких осіб, які не є членами Ради донорів, але чия участь у засіданні може бути корисною для обговорення конкретного пункту порядку денного. Запрошені учасники, що не є членами Ради донорів, не беруть участь у голосуванні.

Запрошення на засідання Ради донорів надсилається Секретаріатом Ради донорів щонайменше за п'ять робочих днів до проведення заходу.

На засіданнях Ради донорів можуть брати участь представники:

- Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування Верховної Ради України;
- Національної ради реформ;
- Центрального офісу реформ;
- Проектного офісу секторальної децентралізації;
- Офісу реформ при Кабінеті Міністрів України;
- Всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування.

Порядок денний засідань пропонується Співголовами та готується Секретаріатом Ради донорів в консультації з Координаторами Робочих груп.

Будь-які рішення Ради донорів приймаються на основі спільної згоди та відповідним чином протоколюються.

Члени Секретаріату відвідують усі засідання Ради донорів, сприяють його роботі та ведуть протокол. Протокол засідання Ради донорів поширюється серед усіх членів Ради донорів протягом десяти робочих днів після проведення засідання. Рада донорів може прийняти рішення про оприлюднення протоколів, у тому числі через вебсайт www.decentralization.gov.ua.

Структура Ради донорів

Роботу Ради донорів забезпечують Секретаріат та постійні Робочі групи. Від Мінрегіону координацію роботи Ради донорів здійснює профільний Департа-

мент з питань місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Рис. 1. Механізм координації донорських проєктів, що працюють на підтримку децентралізації в Україні

Робочі групи Ради донорів

Постійні Робочі групи при Раді донорів утворені з метою забезпечення координації роботи в окремих тематичних напрямках.

У рамках конкретного тематичного напрямку кожна група:

- визначає ключові виклики та координує види діяльності, підходи і методики впровадження різних програм та проєктів, що реалізуються в окремому тематичному напрямку на всій території України,
- проводить моніторинг досягнутих результатів на основі затвердженої Матриці результатів у своїй сфері діяльності і надає відповідні дані та інформацію Секретаріату Ради донорів,
- регулярно переглядає Матрицю результатів у своїй сфері діяльності та надає пропозиції Раді донорів щодо необхідних змін.

Кожну Робочу групу модерують Координатори, які є співробітниками відповідної донорської програми/проєкту та уповноважені відповідним Донором на виконання своїх функцій.

До складу Робочої групи входять представники Мінрегіону, відповідних донорських програм/проєктів, профільних міністерств, всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, аналітичних центрів та незалежні експерти.

Координатори Робочих груп відповідають за організацію та супровід засідань Робочої групи на постійній основі, готують протоколи та звітують перед Радою донорів згідно із Матрицею результатів.

Відповідно до поточної структури Матриці результатів, сформовано десять Робочих груп:

1. Робоча група з питань адміністративно-територіальної реформи та законодавчого забезпечення децентралізації.
2. Робоча група з питань фінансів та бюджетування органів місцевого самоврядування.
3. Робоча група з питань місцевої демократії.
4. Робоча група з питань регіонального та місцевого розвитку.
5. Робоча група з питань надання адміністративних послуг.
6. Робоча група з питань надання послуг ЖКГ (водопостачання, водовідведення та поводження з ТПВ)
7. Робоча група з питань надання послуг галузях освіта та культура.
8. Робоча група з питань надання послуг в галузі охорона здоров'я.
9. Робоча група з питань комунікацій.
10. Робоча група з навчальних систем та управління знаннями.

Рада донорів має повноваження розглядати питання створення додаткових або розформування існуючих Робочих груп/ підгруп у разі такої необхідності.

Ключові завдання, що мають бути реалізовані завдяки реалізації в Україні донорських проєктів та в том числі координації цих проєктів через вищезазначені робочі групи наведені в таблиці 1.

Основні завдання робочих груп Ради донорів по Децентралізації

1	Адміністративно-територіальна реформа та законодавче забезпечення децентралізації	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Формування правового поля з удосконалення АТУ – спроможних територіальних громад, районів, адміністративних округів ▪ Формування правового поля з удосконалення територіальної організації влади, АТУ та секторального розмежування повноважень між місцевими органами виконавчої влади та ОМС
2.	Фінанси та бюджетування ОМС	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Удосконалення законодавства щодо зміцнення ресурсної бази місцевих бюджетів, розмежування видаткових повноважень, зменшення диспропорцій між бюджетами ▪ Підсилення спроможності ОМС в управлінні бюджетними ресурсами ▪ Вдосконалення системи моніторингу та аналізу бюджетів ОМС
3	Місцева демократія	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Нормативне удосконалення та забезпечення реалізації механізмів місцевої демократії ▪ Забезпечення відкритості і прозорості рішень місцевих ОБВ та ОМС
4	Регіональний та місцевий розвиток	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Гармонізація законодавства згідно з новою державною регіональною політикою та запровадження ефективних інструментів регіонального розвитку ▪ Методична підтримка регіонального розвитку, система моніторингу та оцінювання
5	Адміністративні послуги	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Формування єдиної методології щодо створення ЦНАПів, розроблення спільної дорожньої карти дій розвитку мережі, розроблення механізмів оцінки діяльності ЦНАПів
6	ЖКГ	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Підсилення відповідальності ОМС за якість надання комунальних послуг
7	Освіта Культура	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Розроблення соціальних стандартів і нормативів надання гарантованих державою послуг в освіті і культурі
8	Охорона здоров'я	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Розроблення соціальних стандартів і нормативів надання гарантованих державою послуг в охороні здоров'я базового рівня ▪ Розвиток первинної медико-санітарної допомоги
9	Комунікація	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Комунікаційна підтримка впровадження реформи в т.ч. по секторальних напрямках на центральному та місцевому рівнях
10	Навчальні системи та управління знаннями	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Організація навчального процесу з питань імплементації децентралізації, в т. ч. по секторальних напрямках

Секретаріат Ради донорів

Виконання функцій Секретаріату Ради донорів здійснюється консультантами, делегованими Донорами та затвердженими Мінрегіоном.

Обов'язки Секретаріату Ради донорів:

- забезпечення регулярного оновлення та загального моніторингу документа «Матриця результатів»;
- організаційна підготовка та протокольне забезпечення засідань Ради донорів;
- формування списку учасників для наступного затвердження Співголовоуючими;
- офіційне запрошення учасників засідання Ради донорів;
- надання логістичної/технічної підтримки Робочим групам.
- моніторинг потреб та формування завдань для Робочих груп.

Члени Секретаріату Ради донорів фінансуються за рахунок відповідних донорських програм/проектів.

Донорська рада діє вже на протязі 2,5 років. За цей час стартували декілька великих донорських проектів, включаючи «U-LEAD з Європою: Програма для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку», проекти, що фінансуються Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) в Україні: «Децентралізація – шлях до кращих результатів та ефективності» (ДОБРЕ) – (DecentralizationOfferingBetterResultsandEfficiency – DOBRE) та проект «Розробка курсу на зміцнення місцевого самоврядування в Україні (ПУЛЬС)».

Середньостроковим планом пріоритетних дій Уряду до 2020 р. сформовано ниску завдань щодо впровадження децентралізації, в т.ч. секторальної децентралізації в Україні. Перелік завдань для проектів міжнародної технічної допомоги було сформовано Мінрегіоном за підтримки робочих груп на основі Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020, Плану дій Уряду 2017. Ключові результати, що вже досягнуті, згідно стратегічних цілей реформи та осно-

вні завдання, що планується реалізувати за участі проектів МТД наведено у Таблицях 3–6.

Таблиця 3

**Стратегічна ціль – створення ефективної системи влади:
результати 2015–2017 та завдання 2017–2020**

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ – Створення ефективної системи влади	ВИКОНАННЯ		ЗАВДАННЯ			
	РЕЗУЛЬТАТИ	До кінця 2017 року	2017	2018	2019	2020
ОПЕРАЦІЙНІ ЦІЛІ – 1. Розмежування повноважень між ОМС та державними органами влади	Формування територіальної основи для побудови ефективної системи територіальної організації влади	Створюється спроможний первинний суб'єкт місцевого самоврядування (413 ОТГ, 17 % території, 8 % населення України)	50 % місцевих рад, що об'єдналися у спроможні територіальні громади, від загальної кількості місцевих рад базового рівня 200 ОТГ – перші місцеві вибори	70 % місцевих рад, що об'єдналися у спроможні територіальні громади, від загальної кількості місцевих рад базового рівня	90 % місцевих рад, що об'єдналися у спроможні територіальні громади, від загальної кількості місцевих рад базового рівня	100 % місцевих рад, що об'єдналися у спроможні територіальні громади, від загальної кількості місцевих рад базового рівня
		Передумови для удосконалення організації влади на субрегіональному рівні – 5 ОТГ – районів	Закон про засади адміністративно-територіального устрою	Закон про адміністративно-територіальний устрій	Формування оновленої системи тер. органів виконавчої влади та ОМС на новій тер. основі та з відповідними повноваженнями	Оновлена система територіальної організації влади діє ефективно
	Децентралізація та розмежування повноважень між органами виконавчої влади та ОМС на різних територіальних рівнях	Децентралізовані повноваження • адміністративні послуги через ЦНАПи (дозвільні документи, реєстрація місця проживання, підприємців, нерухомого майна, відомості з Держгеокадастру); • місцеве оподаткування (ставки та пільги), з 2017 надано право самостійно визначати мінімальний розмір орендної плати за землю; спрощено порядок встановлення місцевих податків та зборів; • контроль за правопорушеннями у сфері праці та зайнятості (з 2017); • обслуговування в банківських устано-	Аналіз галузевого законодавства для подальшої децентралізації та розмежування повноважень для нової системи територіальної організації влади	Підготовка та прийняття відповідного законодавства		

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ – створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для діяльності ОМС		<ul style="list-style-type: none"> вах (власні надходження бюджетних установ та бюджети розвитку (з 2015 р.); • самостійне призначення бухгалтерів бюджетних установ (до 2015 р. — за погодженням з Казначейством); • архітектурно-будівельний контроль (66 ОМС); • право спрямовувати залишки освітньої та медичної субвенції на оновлення матеріально-технічної бази закладів (з 2015 р.) 				
--	--	---	--	--	--	--

Таблиця 4

Стратегічна ціль – створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для діяльності ОМС: результати 2015–2017 та завдання 2017–2020

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ – створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для діяльності ОМС		ВИКОНАННЯ	ЗАВДАННЯ			
РЕЗУЛЬТАТИ	2017	До кінця 2017 року	2018	2019	2020	
ОПЕРАЦІЙНА ЦІЛЬ 2. Створення належних матеріальних, фінансових та організаційних умов для діяльності ОМС Відповідне ресурсне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Фінансова децентралізація (закріплено за місцевими бюджетами стабільні джерела доходів; розширено дохідну базу місцевих бюджетів) – ріст власних надходжень місцевих бюджетів за 6 місяців — +22 млрд грн (+34 %) порівняно з аналогічним періодом 2016 р. ▪ Державна підтримка (субвенції на Соцеконном розвиток, на формування інфраструктури, ДФРР) ▪ 366 ОТГ – прями 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Використання субвенції 1,5 млрд грн на формування інфраструктури ОТГ ▪ Закон про розширення прав ОМС з управління земельними ресурсами 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ +65 млрд грн, 135 % до 2017 р ▪ 600 ОТГ – прями міжбюджетні відносини ▪ інвентаризація земель, розмежування земель за кожною ОТГ (визначення меж в натурі) ▪ запровадження середньострокового планування для місцевих бюджетів 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ +22 млрд грн, 109 % до 2018 р., 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ +14 млрд грн, 105 % до 2019 р. ▪ Усі місцеві бюджети – прями міжбюджетні відносини ▪ ОМС мають земельний ресурс в управлінні й ефективно його використовують для місцевого розвитку 	

		міжбюджетні відносини (у 2 р. – ріст власних надходжень) <ul style="list-style-type: none"> Законопроект про розширення повноважень ОМС з управління земельними ресурсами та посилення державного контролю за використанням і охороною земель (реєстр. № 4355) 				
Відкритість, прозорість, відповідальність	Законопроект про нагляд за дотриманням органами місцевого самоврядування Конституції та законів України	Закон про нагляд за дотриманням органами місцевого самоврядування Конституції та законів України	<ul style="list-style-type: none"> Інституційне впровадження механізму нагляду за дотриманням ОМС Конституції та законів України Сприяння висвітленню та оприлюдненню рішень ОМС 	<ul style="list-style-type: none"> Механізм нагляду за дотриманням ОМС Конституції та законів України діє 50 % рішень ОМС внесено до відповідної електронної бази даних 	100 % рішень ОМС внесено до відповідної електронної бази даних	

Таблиця 5

**Стратегічна ціль – забезпечення надання якісних та доступних послуг (частина 1):
результати 2015–2017 та завдання 2017–2020**

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ – Забезпечення надання якісних та доступних послуг	ВИКОНАННЯ	ЗАВДАННЯ				
		2017	2018	2019	2020	
	РЕЗУЛЬТАТИ	До кінця 2017 року				
Операційні цілі формування на відповідних територіальних рівнях	Середня освіта	<ul style="list-style-type: none"> Створено 178 опорних шкіл (511 філій), 39 – в ОТГ 600 млн грн – державна підтримка на шкільні автобуси (спів фінансування 30 на 70), місцеві бюджети – 391 млн грн) 	<ul style="list-style-type: none"> 100 опорних шкіл Оновлення 16 навчальних програм для учнів 5–9 класів основної школи типові навчальні плани та 42 навчальних програми для старшої школи. Придбання 500 кабінетів природничо-математичного циклу для загальноосвітніх навчальних закладів 	<ul style="list-style-type: none"> 100 опорних шкіл Забезпечення якісною освітою дітей відповідно до потреб Зменшення розриву між якісними показниками середньої освіти у сільських та міських школах (за результатами ЗНО) 	Кожна ОТГ – мін 1 опорна школа	Кожна ОТГ – мін 1 опорна школа

<p>Професійно-технічна освіта</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 789 профтех навчальних закладів ▪ децентралізації управління та фінансування профтех закладів: ▪ фінансування – через обл. бюджети та бюджети міст-обласних центрів; ▪ затверджуються регіональні плани розвитку ПТО, створено регіональні ради; ▪ модернізація навчальної бази – у 2016–2017 р. з держбюджету виділено 100 млн грн 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ модернізація мережі професійно-технічних навчальних закладів відповідно до потреб економіки держави та регіонального ринку праці; ▪ реорганізації закладів профтех освіти для забезпечення якісної професійної підготовки 	<p>779 ПТНЗ</p>	<p>771 ПТНЗ</p>	<p>765 ПТНЗ</p>
<p>Охорона здоров'я</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Затверджено госпітальні округи 13 областей та м. Києва 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Затверджено госпітальні округи усіх областей ▪ Сформовано госпітальні ради ▪ Прийнято рішення про переорієнтацію та переоснащення мережі наявних закладів охорони здоров'я 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Удосконалення ефективності функціонування первинної ланки охорони здоров'я ▪ Розбудова інфраструктури мережі госпітальних округів 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Кожна ОТГ – ефективна мережа первинної ланки охорони здоров'я ▪ Функціонує інфраструктура госпітальних округів 	<ul style="list-style-type: none"> – Кожна ОТГ – ефективна мережа первинної ланки охорони здоров'я
<p>ЦНАПи</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Функціонує 701 ЦНАП, з них створено: 208 — органами місцевого самоврядування (у т. ч. 35 територіальних підрозділів), 22 — ОТГ. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Удосконалення функціонування ЦНАПів, їх оснащення та розбудова мережі ▪ Формування загальної дорожньої карти розбудови мережі ЦНАПів 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подальше формування мережі ЦНАПів 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 80 % створених ЦНАПів відповідають вимогам, визначеним законодавством 	<ul style="list-style-type: none"> – Кожна ОТГ – сучасний оснащений ЦНАП
<p>Транспортна інфраструктура</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Сформовано законодавче підґрунтя для покращення дорожньо-транспортної інфраструктури (Дорожній фонд, «митний експеримент», децентралізація управління дорогами місцевого значення) ▪ Створено значні фінансові можливості розвитку дорожнього господарства на 2017 рік та середньострокову перспективу: більше 25 млрд грн 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Опрацювання ОДА відповідних переліків доріг для передачі. Розподіл фінансування будівництва, реконструкції та капітального ремонту автодоріг місцевого значення між місцевими бюджетами за принципом протяжності доріг. ▪ Адаптація національних стандартів до міжнародних стандартів на умовах контрактів Міжнародної федерації інженерів-консультантів (FIDIC) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 120 тис. км доріг місцевого значення (обласні та районні) будуть передані зі сфери управління «Укрвтодору» до сфери управління ОДА. ▪ Передача автодоріг загального користування до частини районних автодоріг місцевого значення ▪ Експертний аналіз автодоріг загального користування з метою визначення потреб у фінансових ресурсах для їх відновлення 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ законодавче закріплення повноважень з управління загалом населених пунктів ▪ Передача автодоріг загального користування до сфери управління ОТГ 	<ul style="list-style-type: none"> – Розмежовані за дорожня інфраструктура та повноваження з її управління – покращено якість послуги

Стратегічна ціль – забезпечення надання якісних та доступних послуг (частина 2 продовження):
результати 2015–2017 та завдання 2017–2020

СТРАТЕГІЧНА ЦІЛЬ – Забезпечення надання якісних та доступних послуг	ВИКОНАННЯ	ЗАВДАННЯ				
	2017 РЕЗУЛЬТАТИ	До кінця 2017 року	2018	2019	2020	
Операційна ціль: запровадження державних стандартів надання публічних послуг у відповідних галузях	Освіта	<ul style="list-style-type: none"> Проект удосконаленої формули розподілу освітньої субвенції між місцевими бюджетами (SKL) 	<ul style="list-style-type: none"> Формування нового Державного стандарту початкової освіти та 20 навчальних програм Формування соціальних стандартів і нормативів надання гарантованих державою послуг у сфері освіти 	<ul style="list-style-type: none"> Затвердження соціальних стандартів і нормативів надання гарантованих державою послуг у сфері освіти та розрахунки їх вартості 		
	Охорона здоров'я	<ul style="list-style-type: none"> Проект Наказу МОЗ щодо переліку гарантованого пакету медичних послуг базового рівня 	<ul style="list-style-type: none"> Розробка і затвердження соціальних стандартів і нормативів в описовому та вартісному вигляді делегованих державою місцевому самоврядуванню повноважень у сфері охорони здоров'я стандартизація надання медичних послуг (зокрема на первинному рівні, правила направлення пацієнтів для лікування на вторинному і третинному рівнях) затвердження гарантованого пакету медичних послуг на рівні ПМС — чіткі вимоги, протоколи дій, перелік лікарських засобів тощо, що визначають гарантований пакет медичних послуг на рівні ПМСД формування та визначення обсягу міжбюджетних трансфертів у сфері охорони здоров'я 			
	ЦНАПи	<ul style="list-style-type: none"> Методичний посібник щодо створення ЦНАПів 	<ul style="list-style-type: none"> Поширення методичного посібника Розробка механізмів оцінки діяльності ЦНАПів на національному рівні 	<ul style="list-style-type: none"> Удосконалення надання послуг через ЦНАПи шляхом подальшої стандартизації їх якості 		

Завдяки донорській підтримці в Україні створені та діють експертні групи із надання правових консультацій об'єднаним територіальним громадам, надається підтримка у розробці місцевих стратегій розвитку, проводяться велика кількість навчальних програм та тренінгів. За технічної підтримки проектів відновлюються об'єкти соціальної та комунальної інфраструктури, надається підтримка малим фермерським господарствам та іншим малим бізнесам, відкриваються Центри надання адміністративних послуг, проводяться заходи з енергоефективності будівель шкіл та лікарень, будуються дороги та водогони.

Окремо необхідно виділити роботу, яка проводиться в напрямку комунікації реформи. В кожному регіоні за підтримки донорських проектів відбуваються круглі столи та конференції, на яких обговорюються питання, які виникають процесі добровільного об'єднання громад, в процесі передачі повноважень на місця, впроваджується секторальна децентраліза-

ція. Щотижня організуються та проводяться радіо- та телевізійні ефіри, на яких представники Мінрегіону та інших центральних органів виконавчої влади, експерти, представники громадських організацій та об'єднаних територіальних громад розповідають про переваги та які отримують громади завдяки впровадженню децентралізації влади та проблемні питання, з якими стикаються громади і в процесі добровільного об'єднання і в процесі операційного управління новоствореними об'єднаними громадами.

Висновки. Отже, завдяки донорській підтримці процес впровадження реформ в Україні запущено. Зокрема, надаються послуги щодо розробки місцевих стратегій розвитку, відновлюються об'єкти соціальної та комунальної інфраструктури, здійснюється підтримка фермерських господарств та малого бізнесу, відкриваються Центри надання адміністративних послуг. Над чим ще треба працювати? Над методологією та

процедурою оцінки ефективності реалізації проектів матеріально технічної допомоги в Україні.

Список використаних джерел

1. Про добровільне об'єднання територіальних громад : закон України № 157-VIII від 05.02.2015 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/157-19>.
2. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 1 квітня 2014 р. № 333-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80>.
3. Про центральні органи виконавчої влади : закон України № 3166-VI від 17.03.2011 року [Електронний ресурс]: – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>.
4. Про створення єдиної системи залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги Розпорядження Кабінету Міністрів України №153 від 15 лютого 2002 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/153-2002-%D0%BF>.
5. Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плану пріоритетних дій Уряду на 2017 рік : постанова Кабінету Міністрів України № 275-р. від 3 квітня 2017 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249935442>.

О. А. Симоненко,

Национальная академия государственного управления при Президенте Украины, г. Киев, Украина

МЕЖДУНАРОДНАЯ ПОДДЕРЖКА РЕФОРМЫ ДЕЦЕНТРАЛИЗАЦИИ ВЛАСТИ

В Украине стартовала так называемая реформа децентрализации власти. Это сложная и по существу и в части внедрения реформа, поскольку она должна в корне изменить систему управления, которая формировалась в течение десятилетий, и особенно усложняет ситуацию тот факт, что необходимо найти сторонников реформы среди действующей звена управленцев всех уровней, теряющих в результате этой реформы полномочия и власть. Данная статья посвящена очень важному и актуальному вопросу сегодняшнего дня – процессу реформ в Украине. Целью данного исследования было довести, что ускорить процессы реформ в Украине возможно только при международной поддержке. Автором проанализирована нормативно-правовая база по созданию и функционированию в Украине Совета доноров – Координационного совета по внедрению приоритетных реформ и реализации совместных проектов международной технической помощи. По результатам проведенного исследования доказано, что процесс реформ в Украине запущен именно благодаря международной донорской поддержке. В частности, предоставляются услуги по разработке местных стратегий развития, восстанавливаются объекты социальной и коммунальной инфраструктуры, осуществляется поддержка фермерских хозяйств и малого бизнеса, открываются Центры предоставления административных услуг. Результатами внедрения является увеличение эффективности использования финансовых и человеческих ресурсов, направляемых проектами международной технической помощи Украине в поддержку внедрения реформы децентрализации власти и регионального развития.

Ключевые слова: реформы; местное самоуправление; децентрализация; донорская поддержка.

О. А. Simonenko,

National Academy For Public Administration under The President Of Ukraine, Kyiv, Ukraine

INTERNATIONAL SUPPORT FOR THE REFORM OF THE DECENTRALIZATION OF POWER

The so-called reform of the decentralization of power was launched in Ukraine. This is the complicated reform in its substance and in part of its implementation, as it has to change radically the management system, which has been evolving for decades. The fact that it is necessary to find supporters of reform among the current level of managers at all levels, who lose power and authority because of this reform, especially complicates the situation. This article is devoted to a very important and topical issue of today – the reform process in Ukraine. The aim of this study is to prove that it is possible to accelerate the reform processes in Ukraine only with the international support. The author analyzed the legal framework for creating and functioning of the Council of Donors in Ukraine – the Coordination Council for the implementation of priority reforms and the realization of joint projects of international technical assistance. Based on the results of the study, it is proved that the process of reforms in Ukraine was launched precisely because of international donor support. In particular, services for developing local development strategies are provided, objects of social and communal infrastructure are being restored, support of farms and small business is carried out, and Centers for the provision of administrative services are being open. The increased efficiency in the use of financial and human resources, directed by international technical assistance projects to Ukraine in support of the implementation of the decentralization of power and regional development reform, is the result of implementation.

Key words: reforms; local government; decentralization; donor support.

Рецензенти: *Хаджирадєва С. К.*, д-р наук з держ. упр., професор;
(Національна академія державного управління при Президентіві України)
Євтушенко О. Н., д-р політ. наук, професор.
(Чорноморський національний університет імені Петра Могили)

© Симоненко О. А., 2017

Дата надходження статті до редколегії 10.10.17